

NORGES HØYESTERETT

Den 23. mars 2018 avsa Høyesterett dom i

HR-2018-573-A, (sak nr. 2017/2031), straffesak, anke over dom,

A (advokat Arne Gunnar Aas)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Hugo Henstein)

STEMMEGIVNING:

- (1) Dommer **Kallerud**: Saken gjelder aktsomhetsvurderingen ved fartsoverskridelser.
- (2) A ble 9. november 2016 bøtelagt for syv hastighetsoverskridelser. Alle overtredelsene ble begått på den samme strekningen i løpet av én uke i september samme år. Fartsgrensen på stedet er 70 km/t. As hastighet varierte mellom 78 og 88 km/t målt ved passering av en fotoboks med automatisk trafikkontroll.
- (3) A har ikke bestridt målingene, men gjør gjeldende at han ikke opptrådte uaktsomt fordi han stolte på speedometeret i bilen. I ettertid er det blitt klart at speedometeret viste 14–16 km/t for lav hastighet.
- (4) A vedtok ikke forelegget. Saken ble sendt Nord-Troms tingrett for pådømmelse. Tingretten avsa 23. mars 2017 dom som for A har slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1978, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 5 første ledd, jf. annet ledd, jf. skiltforskriften § 8, jf. straffeloven 2005 § 79 a til bot på kroner 11 900 – ellevetusennihundre –, subsidiært fengsel i 24 – tjuefire – dager.
 2. A, født 00.00.1978, dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med 500 – femhundre – kroner."
- (5) Etter anke fra A avsa Hålogaland lagmannsrett 13. oktober 2017 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1978, frifinnes for to overtredelser av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 5 første ledd, jf. annet ledd, jf. skiltforskriften § 8.

2. **A, født 00.00.1978, dømmes for 5 – fem – overtredelser av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 5 første ledd, jf. annet ledd, jf. skiltforskriften § 8 til bot på kroner 9 000 – nitusen – subsidiært fengsel i 18 – atten – dager."**

- (6) Lagmannsretten frifant for de to første tilfellene i forelegget fordi A etter rettens oppfatning da ikke kunne sies å ha opptrådt uaktsomt.
- (7) A har anket til Høyesterett over lagmannsrettens rettsanvendelse og straffutmåling. Han har særlig gjort gjeldende at han ikke kan bebreides at han ikke forsto at speedometeret viste feil.
- (8) Påtalemyndigheten har gjort gjeldende at lagmannsrettens dom er riktig, men mener at A burde vært domfelt også for de to første overtredelsene. Påtalemyndigheten har imidlertid ikke anket over dette.
- (9) Høyesteretts ankeutvalg fremmet As anke for så vidt gjelder lovanvendelsen.
- (10) Jeg er kommet til at anken ikke fører frem.
- (11) A er 39 år gammel. Han kom til Norge fra Syria i 2011 og er bosatt i X. Ved de aktuelle kjøringene hadde han hatt norsk førerkort i underkant av ett år. Han har gjennomført kurs for å kunne kjøre drosje, men har fått avslag på søknad om kjøreseddel på grunn av denne saken.
- (12) A har ikke bestridt at han ved syv anledninger i løpet av én uke brøt fartsgrensen med mellom 8 og 18 km/t i en 70-sone. Fartsgrensen, og at det på stedet ble foretatt automatisk fartskontroll med kamera, var tydelig merket. Lagmannsretten har lagt til grunn at fartsoverskridelsene ikke var så store at A ut fra farten alene burde forstått at han holdt for høy hastighet. Derimot la retten noe vekt på at nålen på speedometeret ved oppstart sto under merket for 0 km/t og at den først passerte 0 km/t etter at bilen kom opp i noe fart. Etter mitt syn på saken er det ikke grunn til å trekke inn disse forholdene ved avgjørelsen.
- (13) Spørsmålet er etter dette om det fritar A for straff at han stolte på det speedometeret viste.
- (14) Skyldkravet ved overtredelse av de bestemmelsene forelegget gjelder, er forsett eller uaktsomhet, jf. veitrafikkloven § 31. Uaktsomhetsansvar er definert i straffeloven 2005 § 23 første ledd som lyder:

"Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, og som ut fra sine personlige forutsetninger kan bebreides, er uaktsom."

- (15) Om As oppfatning av hendelsene heter det i lagmannsrettens dom:

"Siktete har forklart at det blinket kraftig fra fotoboksen ved samtlige tilfeller som omtalt i siktelsen. Han tenkte at det kunne være fordi han holdt for høy fart, men fant ut at det ikke kunne stemme siden han i henhold til bilens speedometer holdt seg innenfor fartsgrensen. Han tenkte årsaken kunne være at sønnen ikke hadde betalt forsikring og at forsikringsselskapet hadde varslet politiet om dette. Han tok dette opp med sin sønn."

- (16) Bilen A kjørte tilhørte en av hans sønner. Lagmannsretten har lagt til grunn at feilen ved speedometeret hadde oppstått "rett forut for" den første overtredelsen. Årsaken til feilen

er ikke opplyst, og det må legges til grunn at A før den første overtredelsen var ukjent med at speedometeret viste feil.

- (17) Etter mitt syn kan den første hastighetsoverskridelsen ikke bebreides A som uaktsom. I utgangspunktet må en sjåfør kunne stole på at speedometeret angir noenlunde riktig fart, med mindre han får en eller annen form for varsel eller indikasjon som burde vekke mistanke om at den viste farten ikke er riktig. I saken her må det, som nevnt, legges til grunn at feilen på speedometeret hadde oppstått umiddelbart før den første kjøringen. Og slik saken er opplyst, hadde A før første passering med blink i fotoboksen ingen foranledning til å forstå at det som vist på speedometeret ikke var riktig.
- (18) I lagmannsrettens vurdering av As aktsomhet etter den første overtredelsen heter det blant annet:
- "... Lagmannsretten finner det forståelig at siktede, som på den tiden hadde bodd i Norge i 5 år, ikke umiddelbart forstod at fotoboksen registrerte hans hastighet som høyere enn det som var tillatt etter fartsgrensen på stedet. ..."**
- (19) På bakgrunn av lagmannsrettens formulering her understreker jeg at verken kort botid i Norge, eller at sjåføren har hatt førerkort i kort tid, kan gi grunnlag for en mildere aktsomhetsvurdering ved alminnelige fartsovertredelser. Ved slike masseovertredelser i trafikken må personlige forhold som dette tre i bakgrunnen.
- (20) Som lagmannsretten mener jeg at i alle fall etter at A ved to anledninger hadde opplevd at det blinket i fotoboksen til tross for at speedometeret viste lovlig hastighet, hadde han oppfordring til å undersøke om målingen i bilen kunne være feil. Det må forventes av alle bilførere med norsk førerkort at de forstår at når det tydelig blinker fra en fotoboks for hastighetsmåling, er det registrert for høy hastighet. Etter min oppfatning var det uaktsomt når A etter to slike blink fra fotoboksen fortsatte å stole på speedometeret. Den forsvarlige oppførelsen er i en slik situasjon å kontrollere speedometeret.
- (21) A er etter dette dømt med rette og anken må forkastes.
- (22) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes.

- (23) Dommer **Normann:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (24) Dommer **Bårdsen:** Likeså.
- (25) Dommer **Webster:** Likeså.
- (26) Dommer **Endresen:** Likeså.

(27) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: